

ע"פ 49634/10/19 - מהרטו קבדה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
לפני: כב' השופט אהרן פרקש, נשיא
ע"פ 49634-10-19 קבדה נ' מדינת ישראל
כב' השופט עודד שחם
כב' השופט אברהם רובין

המערער מהרטו קבדה
ע"י ב"כ עו"ד לימור זקן
נגד מדינת ישראל
המשיבה ע"י ב"כ עו"ד יעל איגרא
מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

<#11#

פסק דין

לפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ג' סקפה שפירא), בת.פ. 44360-07-17. בהכרעת הדין (28.4.19) הרשיע בית משפט קמא את המערער בעבירה של סחר בסמים אשר יוחסה לו בכתב האישום. בגזר הדין (15.9.19) השית בית המשפט על המערער עונש של 5 חודשים של מאסר לריצוי בעבודות שירות, צו מבחן, מאסרים על תנאי, קנס ופסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה. הערעור מופנה הן כנגד הכרעת הדין, הן כנגד גזר הדין.

לאחר שנתנו דעתנו לטענות הצדדים, על רקע החומר שבפנינו, הגענו למסקנה כי יש לדחות את הערעור על הכרעת הדין, ולקבלו באופן חלקי ביחס לגזר הדין. נעמוד עתה על הטעמים ביסוד מסקנה זו. תחילה, להכרעת הדין.

נקודת המוצא לדיון בהכרעת הדין היא כי המערער אינו חולק על כך שמכר ביום 23.2.17 סם מסוג קנביס במשקל של כ-30 גרם לסוכן משטרתי. טענתו העיקרית היא להגנה מן הצדק. טענה זו מבוססת על שני נדבכים עיקריים:

נדבך אחד הוא טענה לפיה המערער הודח לביצוע העבירה על-ידי הסוכן המשטרתי. על-פי טענה זו הסוכן היה חייב למערער סכום של כ-1,500 ₪ במשך תקופה ארוכה והחוב לא הושב. לטענת המערער פניותיו לסוכן בעניין זה לא הועילו. ביום ביצוע העסקה, על-פי גרסת המערער, הסכים הסוכן להשיב לו את החוב בתנאי שהמערער ימכור לו סמים. המערער טוען, כי על רקע זה נאלץ לבצע את העסקה מושא כתב האישום.

בית משפט קמא קבע בהקשר זה, כי על-פי פסיקת בית המשפט העליון עשויה לעמוד לנאשם טענה של הגנה מן הצדק במצב של סוכן מדיח. עם זאת, לא קיבל את גרסת המערער, וזאת על יסוד הנמקה מפורטת, הנשענת על שורה של

קשיים בעדותו של המערער, ובכלל זה העובדה שמדובר בגרסה כבושה. בהקשר זה עולה גם כי המערער הודה למעשה כי שיקר בחקירתו במשטרה. אף הסבריו של המערער בעניין זה נדחו כבלתי מהימנים. בית המשפט גם קבע, על יסוד השיחה ת/3, כי בניגוד לגרסתו של המערער לפיה הסוכן התנה את החזר החוב בביצוע העסקה, הלכה למעשה המערער הוא שהתנה את ביצוע העסקה בהחזר החוב. בתוך כך נתן בית המשפט את דעתו גם לעולה ממחקרי תקשורת שהוצגו לפניו.

קביעות אלה שבעובדה מנומקות היטב. הן נשענות על תשתית ראייתית מפורטת. ברי, כי לבית המשפט קמא יתרון מובהק בהערכת העדויות אותן שמע. לא למותר לציין, כי בית המשפט נתן את הדעת לשורה של קשיים גם בעדותו של הסוכן, ועל רקע זה הזהיר עצמו לקבוע ממצאים על יסוד עדות זו ככל שיהיה לדבר גיבוי בראיות נוספות. אין זה מדרכה של ערכאת ערעור להתערב בקביעות עובדתיות מסוג זה. הערעור אינו מצביע על היבטים חריגים העשויים להצדיק סטייה ממדיניות כללית זו.

הנדבך השני לטענת ההגנה מן הצדק נעוץ במעורב נוסף באירוע. על פי הטענה, המערער הוסע למקום בו התבצעה עסקת הסמים על ידי אותו אדם. לטענת המערער עולה מחומר החקירה כי הלה ידע שהוא מסיע את המערער לצורך ביצוע עסקת סמים. נטען, כי הבאתו של המערער על ידי אותו אדם הייתה תנאי לעסקה. עוד נטען, כי קיימת יתרה של 260 ₪ מתוך הכספים שנמסרו לסוכן לשם ביצוע עסקת הסמים, אשר נעלמה באופן שלא ניתן לה הסבר. לטענת המערער, חלקו של אותו אדם נוסף מקים עבירה, ואי העמדתו לדין עולה כדי אפליה בינו לבין המערער.

דין טענות אלה להידחות.

כפי שהעיר בית המשפט קמא, המעורב האמור לא הובא לעדות. הסוכן הכחיש כי אותו אדם היה חלק מהותי בעסקה. אין בפנינו טענה של ממש כנגד קביעת בית משפט קמא לפיה למערער לא היה קשר ממשי לאותו אדם. בתוך כך אין בפנינו השגה ממשית על קביעת בית משפט קמא לפיה לא עלתה טענה בדבר שכנוע, אילוץ או הדחה מצד אותו אדם כלפי המערער לבצע את העסקה. לא הוצגה בפנינו תשתית העשויה לבסס את הטענה כי הבאתו של המערער על ידי אותו אדם הייתה תנאי לביצוע העסקה. גם אם נניח, כי הביא את המערער ביוזמתו לעסקת סמים, ואף אם נצא מן ההנחה כי הסך של 260 ₪ אכן שולם לו בגין זאת, קיים פער מהותי בין חלקו של המערער בעסקה, לבין חלקו הנטען של אותו מעורב. לפיכך, אותו אדם והמערער אינם מצויים בקבוצת השווים לצורך טענה של אכיפה בררנית, ואי הגשת כתב אישום נגד אותו מעורב בגין אירוע זה, אינה עולה כדי אפליה לרעה של המערער, העשויה להקים לו טענה בדבר אכיפה בררנית. לא למותר להעיר, כי כנגד אותו מעורב נוסף הוגש כתב אישום בגין שורה של עבירות סמים. אין מחלוקת כי אף ריצה מאסר בפועל בגין עבירות אלה. במכלול נסיבות אלה יש לדחות את הטענה בדבר אכיפה בררנית.

התוצאה של כל האמור היא, כי יש לדחות את הטענה של הגנה מן הצדק. נוסיף, כי על נאשם הטוען להגנה מן הצדק להוכיח את טענתו במאזן ההסתברויות. מן האמור לעיל עולה בבירור כי המערער לא עמד בנטל זה. נזכיר עוד, כי מדובר בטענה השמורה למקרים חריגים ויוצאי דופן ביותר, בהם חרף ביצוע של עבירה פלילית, יש לבטל את כתב האישום. מן המתואר לעיל עולה, כי המקרה הנוכחי אינו קרוב לעמוד באמת מידה זו.

בפי המערער טענה נוספת, הנוגעת למחדלי חקירה. בית משפט קמא קבע בהכרעת דינו כי היו מחדלים הנוגעים לניהול הכספים שנמסרו לסוכן. כמו כן עמד בית המשפט על תקלות בהתנהלות החוקרים במהלך החקירה, הנוגעות לאי דיוק ברישומים, השמטת פרטים וכיוצא באלה.

בלא לגרוע מן החשיבות של התנהלות תקינה במישורים אלה, מקובלת עלינו מסקנתו של בית המשפט קמא כי אין בפגמים המתוארים, ולו במשקלם המצטבר, כדי להקים למערער טענת הגנה. גם לא עולה מהם, ולו לכאורה, ספק סביר באשמתו של המערער. למען הסר ספק מובהר, כי אין במחדלים האמורים כדי להשפיע על מסקנתנו לפיה יש לדחות את טענת ההגנה מן הצדק. ספק בעינינו גם אם מבחינה מושגית המחדלים האמורים רלוונטיים מעיקרם לבחינתה של טענה זו.

התוצאה של כל האמור עד עתה היא, כי יש לדחות את הערעור על הכרעת הדין. מכאן, לגזר הדין.

עיקרו של הערעור לגבי העונש נוגע לרכיב של עבודות השירות שהוטלו על המערער. עניינו בעבירה של סחר בסמים, אשר חומרתה הנורמטיבית משמעותית. עם זאת, הסם בו מדובר אינו מן החמורים. כמות הסם בה מדובר אינה קטנה, אך גם אינה גדולה במיוחד. למערער אין עבר פלילי בתחום של סחר בסמים, ומדובר באירוע יחיד מסוג זה. מן החומר עולה עוד, כי המערער עבר כבר דרך משמעותית בתהליך השיקומי בו החל. הוא השלים תהליך טיפולי בשירות המבחן, הוא נקי מסמים פרק זמן משמעותי ועובד מזה זמן באופן סדיר.

אכן, מתסקיר שירות המבחן עולה כי למערער נותרה כברת דרך לא מבוטלת לעשות. המערער לא עבר טיפול יסודי הנוגע לשימוש שלו בסמים. קיימים גם אלמנטים אישיותיים העלולים להגביר את הסיכון לעבריינות. לצידם מצויים גם גורמים סביבתיים, והתנגדות פנימית לסמכות. אין להקל ראש בהיבטים אלה. עם זאת, בראיית המכלול, נראה לנו כי תמונת הסיכויים, הנוגעת להתקדמות המשמעותית שעבר המערער, מצדיקה התחשבות נוספת בשיקולי השיקום, מעבר לזו שקיבלה ביטוי בגזר הדין, באופן המצדיק, בנסיבותיו של מקרה זה, להפחית את תקופת עבודות השירות לחודשיים וחצי. שאר רכיבי גזר הדין יישארו בעינם.

התוצאה של כל האמור היא כי הערעור על הכרעת הדין נדחה, והערעור על גזר הדין, מתקבל חלקית.

המערער יתייבב לריצוי עבודות השירות בהתאם להוראות הממונה על עבודות השירות במפקדת מחוז מרכז ביום 23.8.20, או במועד אחר שייקבע על ידי הממונה על עבודות השירות.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים וכן לממונה על עבודות השירות.

המזכירות תשלח העתקים לבאי כוח הצדדים.

ניתן היום, כ"ח תמוז תש"פ, 20 יולי 2020, בהעדר הצדדים.

אברהם רובין, שופט

עודד שחם, שופט

אהרן פרקש, נשיא
[אב"ד]